

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою
ННЦ «Інститут землеробства НААН»
Протокол № 15 від 17 грудня 2019 р.,

Голова Вченої ради

В.Ф. Камінський

ПОЛОЖЕННЯ

ПРО ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ (PhD)
В НАЦІОНАЛЬНОМУ НАУКОВОМУ ЦЕНТРІ
«ІНСТИТУТ ЗЕМЛЕРОБСТВА НААН»

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про вибіркові навчальні дисципліни у ННЦ «Інститут землеробства НААН» (далі - Положення) забезпечує реалізацію здобувачами вищої освіти (аспірантами) права на вільний вибір дисциплін в обсязі не менш як 25 % загальної кількості кредитів ЄКТС для відповідного рівня вищої освіти, що визначено п. 15 частини 1 статті 62 Закону України «Про вищу освіту» (зі змінами, внесеними згідно із Законом № 2145-УТІ від 05.09.2017).

1.2. Цим Положенням визначається процедура формування переліку, обрання та подальшого вивчення здобувачами вищої освіти ННЦ «Інститут землеробства НААН» (далі – Інститут) вибірових навчальних дисциплін у межах, передбачених відповідною освітньою програмою та навчальним планом.

1.3. Це Положення розроблено з урахуванням Положення «Про організацію освітнього процесу в ННЦ «Інститут землеробства НААН» (далі - Інститут) аспірантів та осіб, що здобувають освіту ступеня доктора філософії поза аспірантурою у ННЦ «Інститут землеробства НААН».

1.4. Навчальні дисципліни за вибором або вибірові навчальні дисципліни - це дисципліни, які пропонуються закладом вищої освіти для більш повного задоволення освітніх і кваліфікаційних запитів особи, для потреб суспільства та врахування регіональних потреб, ефективнішого використання можливостей закладу освіти тощо. Вони надають можливість для поглибленої підготовки за освітніми програмами, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності аспірантів/здобувачів; дають змогу реалізувати компетентнісний розвиток здобувача вищої освіти відповідно до вимог ринку праці.

1.5. Каталог анотацій вибірових навчальних дисциплін - це уніфікований короткий опис навчальних дисциплін для вільного вибору аспірантами/здобувачами Інституту за третім освітньо-науковим рівнем вищої освіти.

1.6. Вибір дисциплін варіативної частини освітньої програми здійснюється здобувачем вищої освіти у ході формування його індивідуального навчального плану.

1.7. Вивчення вибірових дисциплін на третьому рівні освіти (доктор філософії) проводиться - з *другого навчального року*.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБОРУ ЗДОБУВАЧАМИ ВИЩОЇ ОСВІТИ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

2.1. Порядок формування аспірантами вибірової частини навчального плану

2.1.1. Вибір аспірантом/здобувачем навчальних дисциплін створює умови для:

- поглиблення професійних знань у межах обраної освітньої програми та формування додаткових спеціальних (фахових, предметних) компетентностей;
- поглиблення своїх знань і здобуття додаткових загальних і загально- професійних компетентностей у межах споріднених галузей знань;
- ознайомлення із сучасним рівнем наукових досліджень та розширення

(поглиблення) знань за загальними компетентностями.

2.1.2. У відповідності до сформованих цілей аспіранту/здобувачу пропонується реалізувати свій вибір шляхом:

- вибору навчальних дисциплін із каталогу елективних курсів Інституту, який включає переважно спеціальні, фахові дисципліни, що визначають спеціальну підготовку аспірантів/здобувачів у межах обраної освітньої програми і спрямовані на поліпшення здатності здобувачів вищої освіти до працевлаштування за обраним фахом;

- вибору дисциплін із загальноінститутського каталогу елективних курсів для відповідного рівня вищої освіти аспірантів/здобувачів з урахуванням потреб та інтересів щодо майбутньої професійної діяльності. До цього переліку також входять навчальні дисципліни інших освітніх програм, що визначають загальнопрофесійну і фахову підготовку, при цьому не містять особливих передумов для їх вивчення у разі вибору аспірантом/здобувачем, що навчаються за іншою освітньою програмою.

2.2. Укладання переліку вибіркового навчальних дисциплін

2.2.1. Наукові співробітники, які є авторами вибіркового дисциплін, створюють їх опис (анотацію) у розділі «Каталог вибіркового дисциплін».

2.2.2. Обрані вибіркового навчальні дисципліни проходять обговорення на засіданні Методичних комісій, після цього укладається та формується перелік вибіркового навчальних дисциплін і затверджується наказом директора Інституту.

2.2.3. Для формування в Інституті переліку вибіркового навчальних дисциплін в кінці поточного року схвалюються на засіданні Вченої ради пропозиції до переліку вибіркового дисциплін. При цьому обсяги і зміст дисциплін, спрямованих на розширення та поглиблення спеціальних (фахових, предметних) компетентностей, мають враховувати структурно-логічну схему вивчення обов'язкових дисциплін, кількість кредитів, визначених навчальним планом для вибіркового частини конкретної освітньої програми.

До переліку вибіркового навчальних дисциплін не можуть вноситися дисципліни, аналогічні за змістом з обов'язковими. Для аспірантів перелік дисциплін формується в навчальному плані певної спеціальності.

2.2.4. Основними критеріями забезпечення реалізації високої якості викладання вибіркового дисципліни, є: кадрове забезпечення (науковий ступінь, вчене звання, досвід викладання дисципліни, особисті напрацювання); навчально-методичне забезпечення (електронний навчальний курс, навчально-методичні матеріали, силабуси тощо); матеріально-технічні та інформаційні ресурси; підсумки оцінювання аспірантами/здобувачами якості викладання дисципліни; результати підсумкового контролю знань аспірантів тощо.

2.3. Здійснення здобувачами вищої освіти вибору навчальних дисциплін

2.3.1. Терміни проведення процедури вибору здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін визначаються із необхідності своєчасного планування та організації освітнього процесу (формування груп для планування навчального навантаження наукових

працівників), його навчально-методичного і кадрового забезпечення.

2.3.2. Впродовж трьох місяців після зарахування до аспірантури Інституту аспірант (здобувач) за погодженням з науковим керівником обирає «дисципліни для вибору» з навчального плану відповідної спеціальності та має право вибрати «дисципліну вільного вибору аспіранта» з переліку навчальних дисциплін, що пропонуються для третього (освітньо-наукового), і які пов'язані з тематикою дисертаційного дослідження аспіранта (здобувача).

2.3.3. Процедура вибору студентами дисциплін здійснюється за етапами:

- ознайомлення студентів із переліками дисциплін може розпочинатися з початку навчання за освітньою програмою. Відбувається презентація пропонованих дисциплін вибіркової частини навчального плану для знайомлення аспірантів/здобувачів вищої освіти з переліком вибірових дисциплін, інформування про порядок, терміни і особливості вибірових дисциплін в Інституті.

- вибір аспірантами вибірових навчальних дисциплін. Їх вибір підтверджується власноруч підписаною аспірантом заявою на ім'я директора Інституту. Ці заяви надалі обліковуються і аналізуються в секторі аспірантури Інституту.

- після опрацювання заяв аспірантів і остаточного вибору дисциплін із укладеного Каталогу анотацій вибірових навчальних дисциплін, формуються групи.

2.4. Організація вивчення обраних здобувачами вищої освіти дисциплін

2.4.1. Аспірантові може бути відмовлено у реалізації його вибору і запропоновано здійснити новий (скоригований) вибір у випадку, якщо кількість аспірантів, які обрали відповідну навчальну дисципліну, є меншою за 5 осіб.

2.4.2. Відповідно до навчальних планів, передбачено право вибору студентами кількох дисциплін із Каталогу елективних курсів.

2.4.3. Якщо аспіранти/здобувачі у визначені терміни не скористалися своїм правом вибору навчальних дисциплін, то відповідні позиції його визначаються директором Інституту, де вони навчаються.

2.4.4. Невиконання будь-якої з позицій є академічною заборгованістю.

3. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВИБІРКОВИХ НАВЧАЛЬНИХ ДИСЦИПЛІН

3.1. Викладання вибірових дисциплін можуть здійснювати працівники Інституту за умови наявності відповідного кадрового, навчально-методичного та інформаційно-ресурсного забезпечення, що є свідченням спроможності Інституту задовольнити потреби аспірантів/здобувачів вищої освіти для створення індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраним фахом.

3.2. Оновлення переліку вибірових дисциплін (за потреби - додатковою угодою з іншою науковою установою) в Інституті здійснюється, з урахуванням освітніх запитів аспірантів/здобувачів вищої освіти і на підставі результатів опитувань стейкхолдерів,

моніторинг якості викладання тощо.

3.2. Після схвалення Методичною комісією та затвердження Вченою радою освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії з відповідної спеціальності (для аспірантів) вибіркові дисципліни формуються у загальноінститутський «Каталог елективних дисциплін». До кожної дисципліни у Каталозі додається анотація.

4. Прикінцеві положення

4.1. Заяви зберігаються у секторі аспірантури у особових справах аспірантів.

4.2. У випадку поновлення, переведення, допуску до занять після завершення академічної відпуски аспіранти продовжують навчання за освітньою програмою на третьому освітньо-науковому рівні ступеня доктора філософії і долучаються до навчального процесу у встановлених правилах цього Положення.

Форма
заяви здобувача вищої освіти на включення до індивідуального плану
дисциплін вільного вибору

Директору ННЦ «Інститут землеробства НААН»
академіку НААН В.Ф. Камінському
аспіранта/здобувача

Заява Прошу включити в мій індивідуальний навчальний план такі дисципліни вільного вибору:

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____

(дата)

(підпис)

Погодження:

Наукового керівника _____ (ПБ)
(підпис)

Сектору аспірантури _____ (ПБ)
(підпис)